

у сортів 'Авгур' – 3,90 т/га, 'Святовит' – 3,67 т/га, 'Подив' – 3,67 т/га. Однак за результатами окремих випробувальних років, спостерігалось отримання найбільшої урожайності і в інших сортів. Так, в умовах 2019 р. найбільший даний показник був у сортів 'Айріс' – 3,30 т/га, 'Богун' – 3,28 т/га, 'Галичанин' – 3,15 т/га, 'Барвистий' – 3,11 т/га, 'Авгур' – 3,00 т/га. Інші сорти у даному році показували урожайність в межах 2,10–

2,93 т/га. Середня урожайність у досліді склала 2,81 т/га. Вирощування ячменю ярого в умовах 2021 року було більш сприятливе для отримання вищого врожаю. Середня урожайність у даному році склала 4,41 т/га. Найбільший врожай був отриманий у сортів 'Авгур' – 4,96 т/га, 'Шедевр' – 4,96 т/га, 'Таманго' – 4,82 т/га, 'Аватар' – 4,58 т/га. В окремих сортів спостерігалось вилягання стеблостою від 10% до 20%.

УДК 631.5:633.14:636.085.51

Трофімчук А., студент

Свистунова І.В. кандидат с.-г. наук, доцент кафедри кормовиробництва, меліорації і метеорології¹

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: irinasv@ukr.net

ЗНАЧЕННЯ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО В НАДХОДЖЕННІ ЗЕЛЕНОГО КОРМУ У РАНЬОВЕСНЯНИЙ ПЕРІОД

Відомо, що без добре налагодженого кормовиробництва неможливе ефективно функціонування сільськогосподарських підприємств, що спеціалізуються на виробництві тваринницької продукції, оскільки корми є не лише джерелом реалізації генетичного потенціалу продуктивності тварин і птиці, але й важливою статтею формування собівартості виробленого продукту. Так, частка кормів у собівартості молока складає 40–60%, м'яса ВРХ та свинини – 65–75.

Поряд з екологічними чинниками, проблеми кормовиробництва сьогодні загострені, в основному, економічним значенням цієї галузі, оскільки нині аграрії звузили свою діяльність переважно до виробництва пшениці, ячменю, соняшника, сої та ще кількох культур. Кормові ж види сільськогосподарських рослин за своєю значимістю в господарствах стоять далеко позаду. В господарствах, що займаються тваринництвом часто вирощують лише 5-6 кормових культур, що внаслідок обмеженого періоду їх використання та незбалансованості корму за перетравним протеїном обумовлює різке подорожчання тваринницької продукції через перевитрату кормів.

Використання в системі зеленого конвеєра озимого жита є традиційним, оскільки жито через швидкі темпи росту навесні дає перший ранньовесняний зелений корм. Проте жито не в змозі повністю задовольнити потреби тварин в кормах у весняно-літній період через

обмежений проміжок його використання – після колосіння рослини швидко грубіють, зелена маса стає малоїстівною. Господарства починають використовувати на зелений корм посіви цінної продовольчої культури – озимої пшениці, що у виробничих умовах є економічно і енергетично невиправданим.

Використання тритикале – один з можливих шляхів вирішення цієї проблеми. За його рахунок забезпечується ліквідація прогалин в зеленому конвеєрі від останніх укосів жита і до згодовування багаторічних трав.

Нині існує значний асортимент сортів тритикале озимого, за рахунок яких можна істотно подовжити період забезпечення тварин високоякісним зеленим кормом. Оскільки найвищий вихід зеленої маси та кормових одиниць у сортів озимих культур припадає на різні фази розвитку, за рахунок правильного підбору сортів, різних за темпами нарощування вегетативної маси з урахуванням настання технологічної стиглості, можна подовжити період ефективного функціонування зеленого конвеєра на 20-30 діб.

За результатами досліджень, проведених у ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» на черноземах типових малогумусних середньосуглинкових встановлено, що одними з кращих за продуктивністю, при вирощуванні на зелений корм, є сорти тритикале озимого 'Поліський 7' та 'Поліський 44'.